

Rapport 'De Hekslootpolder, een afronding'

Inleiding

In de vorige Fitis heeft u nog kunnen lezen hoe waardevol de Hekslootpolder is voor weidevogels. De waarde van dit fraaie gebied wordt voortdurend bedreigd. Gelukkig vecht de Vereniging Behoud de Hekslootpolder al jaren tegen de aantasting van de polder. Onlangs bracht de vereniging haar derde rapport uit: 'De Hekslootpolder, een afronding'. In dit rapport worden voorstellen gedaan voor de inrichting van de Hekslootpolder als onderdeel van de ecologische hoofdstructuur. Hieronder volgt een samenvatting van het rapport.

Geschiedenis

De Hekslootpolder is als open gebied in stand gebleven dankzij Fort Spaarndam-Zuid, een onderdeel van de Stelling van Amsterdam. Vanuit onder andere dit fort moest Amsterdam verdedigd worden. De Hekslootpolder lag als vrij te houden schootsveld vóór het fort. Nu heeft het gebied deze functie niet meer; Amsterdam zal in oorlogstijd niet meer verdedigd kunnen worden vanuit de forten van de Stelling.

Zoals met andere open gebieden is gebeurd, dreigde ook de Hekslootpolder volgebouwd te worden met woningen en zelfs vergraven te worden tot een enorme surfplas. De Vereniging Behoud de Hekslootpolder is het tot nu toe gelukt het gebied van deze gevaren te vrijwaren.

De volgende dreiging ligt echter alweer op de loer: er is een brug gepland over het Spaarne naar het industriegebied Waarderpolder, waarvan de aan- en afvoerwegen een deel van de Hekslootpolder zullen doorsnijden. De strijd van de vereniging met inmiddels meer dan 1000 leden gaat nog steeds door!

Uitgangspunten

De uitgangspunten van de vereniging zijn het in stand houden en bevorderen van de natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de Hekslootpolder. Deze waarden zijn reeds besproken in een ander rapport van de vereniging. In het inrichtingsrapport is een agrarisch gebruik van de Hekslootpolder met ruimte voor de recreant als basisvoorwaarde gesteld.

Weidevogels

Een overwegend agrarisch beheer is onmisbaar voor het voortbestaan van de weidevogels, een van de belangrijkste natuurlijke waarden van de polder. Wegens deze weidevogels mag het gebied niet versnipperd worden en zijn de fiets- en wandelpaden in de randen van het gebied gepland. Er zijn in het inrichtingsvoorstel enkele nieuwe elementen opgenomen, die vogels meer kansen moeten bieden zoals een Kemphanenplas en Oeverzwaluwwand. De nieuwe poelen in de polder zullen niet alleen vogels ten goede komen, maar ook padden, kikkers, insecten en waterplanten. Aan de recreant die vogels wil observeren, is gedacht door het plaatsen van een vogelhut en andere vogelobservatiepunten.

De (stads)randen

Na aanleg van ontbrekende delen kan straks om de hele polder heen gewandeld en gefietst worden, terwijl het middengebied onaangetast blijft. Vanaf de paden aan de buitenrand kunnen ook de boeren hun weilanden bereiken. Omdat het westelijke deel van de Hekslootpolder direct grenst aan de bebouwde kom van Haarlem, is hier meer rekening gehouden met recreanten. Door het planten van verschillende inheemse bes- en nootdragende struiken wordt een aantrekkelijke groenstrook gecreëerd. Hier komen ook informatiepanelen, lig- en plukweiden en rustplaatsen. Om te voorkomen dat recreanten vanaf deze paden toch het middengebied ingaan, wordt dit van de paden gescheiden door een brede sloot.

Het beheer van de smalle percelen aan de oostkant van de Hekslootpolder, bij de weg langs het Spaarne, is gericht op uitbreiding en terugkeer van planten van vochtige graslanden, zoals de Echte Koekoeksbloem.

Riet- en moeraszones

In de polder groeit al op verschillende plekken riet. Op een aantal plaatsen zal dit riet worden uitgebreid voor de rietvogels en insecten. In het rapport is op een kaart aangegeven waar uitbreiding van het riet zal plaatsvinden. Het beheer van de rietkragen zal zo moeten worden uitgevoerd, dat er altijd overjarig riet staat, waarin rietvogels hun nesten kunnen bouwen en insecten een plekje vinden om te overwinteren.

Door in het noordoostelijke deel van de polder, de Oud-Spaarn-dammerpolder, het waterpeil 's winters te verhogen kan een drassig gebied ontstaan. Dit zal zeker de vogels die bij ons overwinteren, aantrekken. In de zomer wordt het peil op een zodanig niveau gebracht, dat hier vee kan grazen.

Aflopemde oevers

Het Assendelvervoetpad, een voormalig kerkepad voor mensen uit Assendelft die in Schoten naar de kerk gingen, is het enige fiets/voetpad dat door de polder voert. In de sloot langs dit pad worden de oevers zo ingericht, dat deze een geleidelijke overgang naar het water vormen. Hierdoor ontstaan ondiepe zones, waar waterplanten kunnen groeien, dieren het water in en uit kunnen gaan, vissen hun eieren kunnen afzetten en steltlopers voedsel kunnen zoeken.

Fort Spaarndam-Zuid en boerderij Noord-Akendam

Voor de uit 1647 daterende boerderij Noord-Akendam wordt voorgesteld hierin een informatiecentrum over natuur en milieu van het veenweidegebied onder te brengen. Daarnaast kan het terrein rond de boerderij gebruikt worden voor een kleine hoogstamfruitboomgaard en demonstratiekasten van een imkervereniging.

Bij de voorstellen voor Fort Spaarndam-Zuid ligt de nadruk op het benutten van de ecologische potenties die de liniewal biedt. De sterke verschillen van hoog naar laag, van voedselarm naar voedselrijk, van droog naar vochtig en van zon naar schaduw bieden veel kansen voor het ontstaan van een gevarieerde begroeiing. Daarnaast wordt voorgesteld de huidige beplanting van Fort Spaarndam-Zuid, die vooral bestaat uit wilgen en populieren, aan te vullen c.q. te vervangen door ecologisch meer interessante soorten als elzen, linden en iepen.

Het inrichtingsrapport is te bestellen door f 7,50 over te maken op postbankrekening 5038962 van de Vereniging Behoud de Hekslootpolder te Haarlem onder vermelding van de titel 'De Hekslootpolder, een afronding'.

M. Kuyper